

Asia: VN/32207/2022

Arviomuistio etäyhteyksistä oikeudenkäynneissä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Arviomuistiossa on käsitelty mahdollisuuksia kehittää oikeudenkäyntejä koskevaa etäyhteyssääntelyä. Siinä on käyty kattavasti läpi ajantasaista etäyhteyssääntelyä ja sen kehittämistarpeita suhteessa nykyaikaiseen oikeudenkäyntimenettelyyn ja tekniseen kehitykseen.

Oikeusrekisterikeskus on varallisuusrangaistusten täytäntöönpanosta huolehtiva viranomainen. Sen tehtävänä on paitsi huolehtia sakkoihin, menettämisseuraamuksiin, maksuihin ja saataviin liittyvistä täytäntöönpanotehtävistä myös käyttää valtion puhevaltaa näissä tehtävissä.

Yleisesti Oikeusrekisterikeskus suhtautuu myönteisesti siihen kehitykseen, jossa etäyhteystekniikan mahdollistamia osallistumis- ja esittämistapoja on otettu osaksi nykyaikaista oikeudenkäyntimenettelyä. Arviomuistion kirjauksissa on tunnistettu useita sellaisia kehittämistarpeita, joilla oikeudenkäyntejä koskevaa etäyhteyssääntelyä on mahdollista kehittää, selkeyttää ja yhdenmukaistaa.

Ne oikeudenkäynnit, joissa Oikeusrekisterikeskus käyttää valtion puhevaltaa, toimitetaan yleisissä tuomioistuimissa ympäri Suomen. Yleensä Oikeusrekisterikeskuksen osallistuminen näihin oikeudenkäynteihin on tarkoituksenmukaisinta järjestää etäyhteyden välityksellä, vaikka muut asianosaiset osallistuisivatkin niihin paikan päällä. Virkatyössä oikeudenkäyntiin osallistuminen etäyhteyden välityksellä mahdollistaa merkittäviä ajankäytöllisiä säästöjä ja oikeudenkäyntipäivien aikana voimavarojen tehokkaamman kohdentamisen myös muiden virkatehtävien hoitamiseen matka-ajanhukan jäädessä aiheutumatta.

Oikeudenkäyntien yksilöllisten erityispiirteiden huomioimisen mahdollistamiseksi ja oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takeiden turvaamiseksi tuomioistuimelle on tarpeen jättää viimekätinen harkintavalta etäyhteyden käytöstä. Verrattain usein oikeudenkäynneissä ilmenee sellaisia erityisiä seikkoja, jotka joko puoltavat tai vastaan puhuvat yksittäisen asianosaisen tai henkilötodistajan osallistumista oikeudenkäyntiin etäyhteyden välityksellä. Tältä osin tuomioistuimen suorittama kokonaisharkinta mahdollistaa joustavan ja kunkin oikeudenkäynnin erityispiirteet huomioivan osallistumis- ja kuulemistavan valinnan tarvittaessa kunkin asianosaisen ja henkilötodistajan osalta erikseen.

Kivinen Jussi
Oikeusrekisterikeskus

Sahinoja Antti
Oikeusrekisterikeskus